

Závery z konferencie

BUDÚCNOSŤ DOPRAVY V MESTE KOŠICE A KOŠICKOM KRAJI

Košice, 25. – 26. júna 2013

Konferencia „BUDÚCNOSŤ DOPRAVY V MESTE KOŠICE A KOŠICKOM KRAJI 2013“ nadviazala na závery a odporúčania konferencie „Rozvoj dopravy a cestovného ruchu v Košiciach a východoslovenskom regióne 1992“, konferencie „Rozvoj dopravy v meste Košice a priľahlom regióne 1997“ a konferencie s medzinárodnou účasťou „Rozvoj dopravy v Košiciach a východoslovenskom regióne 2002“.

Za pozitívum konferencie možno považovať fakt, že výber odborných príspevkov umožnil prezentovať názory na riešenie dopravy v meste a regióne širokému okruhu odborníkov a zvlášť predstaviť spoluprácu urbanistov a dopravných inžinierov v tejto oblasti. Konferencii sa tiež podarilo zadefinovať ďalší spoločný postup pri riešení problémov dopravy a cestovného ruchu. Konferencie sa zúčastnilo takmer 180 účastníkov a odznelo na nej 46 príspevkov. Prezentované prednášky a postery sú verejnosti k dispozícii vo vydanom zborníku. Vybrané prednášky uverejnila vo svojom odbornom časopise aj Stavebná fakulta Technickej univerzity v Košiciach (Pozemné komunikácie a dráhy, roč. 9, č. 1/2013).

Na základe odporúčaní, ktoré odzneli v príspevkoch a v rámci diskusií, predsedovia odborných sekcií a odborní garanti sformulovali nasledujúce závery a odporúčania:

Oblasť základných módov dopravy

Z úrovne Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

- Zabezpečovať plnenie cieľov Operačného programu Doprava na obdobie 2007-2013 ako aj Akčného programu dopravy – Master plánu na roky 2014-2020 riešením projektov podľa schváleného výberu a zaistením ich realizácie.
- Budovať koľajovú infraštruktúru, ako základ dopravnej sústavy a v nadväznosti na ňu a ostatné módy dopravy.
- Zabezpečovať obnovu vozidlového parku (osobných vlakov a električiek) pre prímestskú, regionálnu a mestskú dopravu.
- Realizovať integráciu jednotlivých druhov dopravných módov budovaním prestupných terminálov.
- Prehodnotiť kľúč odvodu dane z motorových vozidiel jednotlivých VÚC v závislosti na dĺžke ciest II. a III. triedy v starostlivosti regionálnych samospráv.
- Komplexne doriešiť vzťah výberu mýta a starostlivosti o cesty II. a III. triedy.

Z úrovne ŽSR

Cieľom stratégie je vyššia interoperabilita v medzinárodnej železničnej doprave na trasách pan-európskych koridorov TEN-T a bezpečnosť železničnej dopravy. ŽSR bude podporovať a realizovať modernizáciu železničnej infraštruktúry v regióne Košice na uvedených dopravných stavbách :

- Modernizácia železničnej trate Kysak – Košice, koridor č. V
- Revitalizácia uzla Košice, obnova staničnej budovy, podchodov a nástupišť

- Južný ťah Košice – Plešivec, zdvojkolaženie a elektrifikácia železničnej trate
- TKD Košice - Barca
- Modernizácia ŠRT Maťovce – Haniska pri Košiciach
- Modernizácia uzla Čierna nad Tisou
- Elektrifikácia trate Bánovce nad Ondavou – Humenné
- Integrovaný dopravný systém koľajovej dopravy na území mesta Košice
- Projekčná a realizačná príprava investora ŽSR na koľajové napojenie priemyselného parku Kechnec a priemyselnej zóny Bočiar na IKD

Z úrovne ZSSK

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., vyjadruje podporu spoločného prístupu samosprávnych krajov Košického samosprávneho kraja (KSK) a Prešovského samosprávneho kraja (PSK) k rozvoju dopravného systému. Oba vyššie územné celky sú navzájom prepojené silnými prepravnými väzbami. Ideálnym riešením, aj z pohľadu existujúcej infraštruktúry, je preto spoločný prístup.

ZSSK bude vyvíjať úsilie na stabilizáciu rozsahu dopravných výkonov na všetkých traťových úsekoch, s ohľadom na efektívnosť dopravnej obsluhy a prepravné požiadavky obyvateľov. Zároveň vytvára v celom regióne taktovú sieť prímestských vlakov, ktoré sú navzájom previazané v prestupných uzloch železničnej dopravy a súčasne je zabezpečený zvoz cestujúcich k vlakom diaľkovej dopravy resp. k vlakom vyššej kategórie.

Pre budúcnosť dopravnej obsluhy v Košickom samosprávnom kraji sú zásadné úlohy:

- zabezpečenie dopravnej obsluhy rozhodujúcich zamestnávateľov v regióne
- vybudovanie infraštruktúry pre efektívnu prímestskú dopravnú obsluhu
- budovanie informačných a tarifných systémov pre vytvorenie efektívneho IDS

Z úrovne NDS

Cieľom NDS je naďalej pokračovať v príprave a realizácii výstavby diaľnic a rýchlostných ciest v PSK a KSK podľa schválených investičných zámerov – výstavba ciest (D1, R2, R4).

Z úrovne SSC

Pokračovať v realizácii stavieb na území Východného funkčného regiónu (KSK a PSK) pri modernizácii a rekonštrukcii mostov a ciest I. triedy, eliminácii bezpečnostných rizík a zvyšovaní únosnosti na cestách I. triedy.

Z úrovne SC KSK

- Využívať dostupné zdroje EÚ na modernizáciu regionálnych ciest, znižovanie bezpečnostných rizík, najmä v prejazdných úsekoch obcí a miest, elimináciu hluku a vibrácií v súlade so Strategickým plánom rozvoja, modernizácie a údržby ciest II. a III. triedy regionálneho Master plánu, budovanie protipovodňových systémov chrániacich cesty a mosty pred poškodením.
- Zefektívniť činnosť správy a údržby ciest II. a III. triedy vo vlastníctve KSK, najmä v oblasti opravy ciest.
- Presadzovať urýchlené dobudovanie diaľničného prepojenia D1 Bratislava – Košice – štátna hranica SR/Ukrajina v úseku Budimír – Bidovce, prípravu rýchlostnej komunikácie R2 v úseku Šaca – Košické Olšany a urýchlenie prípravy ďalších stavieb (tunelu Soroška,

ako súčasť rýchlostnej cesty R2, úsekov diaľnic od Bidoviec smerom na Ukrajinu, prestavbu priesečnej križovatky na ceste I/68 pri Haniske na okružnú).

- V spolupráci s ostatnými krajinami dosiahnuť legislatívne zmeny, smerujúce k posilneniu financovania a ochrany regionálnych ciest. Cieľom je obmedzenie tranzitnej nákladnej dopravy na regionálnych cestách, úprava prerozdelenia daní a zvýšenie príjmov KSK, majetkovoprávne usporiadanie pozemkov pod cestami zo strany štátu.

Z úrovne Letiska Košice

V záujme rozvoja regiónu Košice je nevyhnutná participácia subjektov verejného a súkromného sektora pri financovaní marketingovej podpory leteckých prepravcov, s cieľom zvýšiť leteckú dostupnosť destinácie Košice. Potenciálom pre rast trhu sú Nemecko a Anglicko. Riešiť možnosť príspevku štátu na vnútroštátne linky leteckej dopravy v zmysle Zmluvy vo výkonoch vo verejnom záujme.

Z úrovne Košického samosprávneho kraja

Podporovať a vytvárať podmienky pre efektívne využitie možností Východného funkčného regiónu. Podporovať a presadzovať strategický rozvoj dopravy pre splnenie cieľov OPD 2007-2013 a Master plánu na obdobie 2014-2020. Pracovať na projektoch a pripravovať zásobník projektov a štúdií pre preukázanie trvalej udržateľnosti a ich realizovateľnosti. Zabezpečiť financovanie a realizáciu projektov z rôznych zdrojov OPII, IROP a OP KŽP. Cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie služieb verejnej osobnej dopravy (VOD) vo funkčnom regióne na báze výstavby Integrovaného dopravného systému.

Z úrovne mestskej hromadnej dopravy

Spolupracovať pri vytvorení systému koordinácie MHD a VOD so zapojením MHD do IDS Košického kraja a Východného funkčného regiónu. Pre splnenie cieľa je potrebné zabezpečiť:

- Nadväznosť cestovných poriadkov.
- Optimálne pešie väzby medzi stanovišťami jednotlivých dopravcov v spoločných staniách a zastávkach.
- Optimálne počty a umiestnenie staníc a zastávok prímestskej dopravy.
- Jednoduchšiu a „spoločnejšiu“ tarifu – optimum je jednotná prestupná tarifa.
- Presah „záujmových území“ mestských a prímestských dopravcov.
- Jednotné prepravné podmienky
- Jednotné umiestnenie, formu a vizuál dopravných informácií.
- Minimalizovať neúčelný súbeh trás liniek rozličných dopravných módov.

Prínosy dobre nastavenej koordinácie a integrácie:

- zníženie nákladov – zrušenie protismerných prepráv, minimalizácia nežiaducich súbehov,
- zvýšenie výnosov – vyššia atraktivita vďaka jednoduchšiemu a rýchlejšiemu „jednodokladovému“ cestovaniu.

Oblasť dopravnej infraštruktúry a cestnej dopravy – sekcia A

1. V rámci územného plánovania je potrebné zabezpečiť úzku a trvalú spoluprácu urbanistov a dopravných inžinierov. Výsledkom majú byť vhodné urbanistické riešenia,

ktorých cieľom je zmenšiť nároky na dopravu a uspokojovanie potrieb obyvateľov v ich najbližšom okolí.

2. Preferovať MHD, doplniť sieť peších a cyklistických ciest.
3. Cielene, kontinuálne vykonávať dopravné prieskumy a zabezpečiť ich spracovanie pre potreby dopravno-inžinierskych analýz ako nástroja na prípravu filozofie dopravnej obsluhy územia.
4. V územnom pláne dopravy Košického samosprávneho kraja zapracovať riešenie dlhodobej koncepcie základných dopravných trás a obchvatov (okruhov) s cieľom odľahčiť centrum mesta Košice a obytné zóny. Z hľadiska dlhodobej koncepcie zachovať voľné dopravné koridory pre všetky módy dopravných systémov.
5. Spracovať územný generel dopravy mesta Košice, vrátane komplexnej koncepcie statickej dopravy. Následne, na jej základe, riešiť jednotlivé časti mesta a predovšetkým revitalizáciu centrálnej mestskej zóny. Súčasťou koncepcie musí byť v nadväznosti na systém mestskej hromadnej dopravy vybudovanie záchytných parkovísk na najviac zaťažených vstupoch do mesta.
6. Vytvárať podmienky, aby export a import výrobkov a polotovarov realizovali domáci dopravcovia.
7. Znížiť daňové zaťaženie vozidiel ekologickej triedy s motormi EURO 4 a 5 až 6 a vozidiel šetrnejších k životnému prostrediu - EEV (Enhanced Environmentally-friendly Vehicle).
8. Zvážiť vybudovanie stáleho pracoviska, ktorého úlohou by bolo koordinovať, komplexne zabezpečovať a vyhodnocovať dôležité a potrebné informácie o doprave. Postupne by malo vytvoriť komplexný model dopravy v meste, umožňujúci simulovať všetky investičné a organizačné opatrenia.

Oblasť koľajovej dopravy – sekcia B

V oblasti rozvoja železničnej dopravy je potrebné v územnom pláne chrániť priestory pre:

- železničný dopravný koridor južného magistrálneho ťahu v úseku Rimavská Sobota - Plešivec - Rožňava - Moldava nad Bodvou - Košice na zdvojkolajenie a elektrifikáciu železničnej trate,
- modernizáciu železničnej širokorozchodnej trate Košice - Maťovce (štátna hranica s Ukrajinou),
- pre modernizáciu a dostavbu železničných uzlov Košice a Čierna nad Tisou,
- zdvojkolajenie a elektrifikáciu železničnej trate Michalany - Michalovce - Strážske - Humenné,
- rozvoj existujúcich a výstavbu nových železničných hraničných priechodov smerom na Ukrajinu:
 - Maťovce - Užhorod pre nákladnú dopravu (normálny a široký rozchod)
 - Čierna nad Tisou - Čop pre osobnú dopravu (normálny rozchod)
 - Čierna nad Tisou - Čop pre nákladnú dopravu (široký rozchod – modernizácia)
- rozvoj existujúcich a výstavbu nových železničných tratí smerom do Maďarska:

- Čaňa - Hidasnémety pre osobnú a nákladnú dopravu – zdvojkolaženie trate,
 - Slovenské Nové Mesto - Sátoraljaújhely pre osobnú a nákladnú dopravu,
 - Turňa nad Bodvou - Tornanádaska - obnovenie prevádzky
1. V rámci Operačného programu Doprava 2007 – 2013 dokončiť prípravnú fázu a realizáciu stavieb ŽSR v rámci Integrovaného dopravného systému koľajovej dopravy v Košiciach.
 2. V záujme skvalitnenia služieb v oblasti hromadnej dopravy koncepčne naplňať integráciu mestskej a prímestskej hromadnej dopravy.
 3. Pre zabezpečenie kvalitnej železničnej dopravnej obsluhy v U. S. Steel Košice komplexne rekonštruovať železničnú zastávku Hutníky.
 4. Zaisťovať potrebné finančné prostriedky na realizáciu základných investičných zámerov prevádzky mestskej koľajovej dopravy a obnovy vozového parku MHD v Košiciach. Zahŕňa to modernizáciu technickej základne - električkových tratí a otočky električiek na Staničnom námestí ako aj ďalších príslušných otočiek k jednotlivým tratiam, odstránenie nedostatkov v počte a umiestnení električkových zastávok a obstaranie dráhových vozidiel IKD.
 5. Dôsledne preferovať MHD v dopravnom prúde (dopravné značenie, svetelná signalizácia a budovanie vyhradených dopravných pruhov) vo fáze územného plánovania aj vo fáze schvaľovania stavieb.
 6. Vybudovať kapacitnú električkovú dopravu zo sídliska Ťahanovce s napojením na súčasnú električkovú koľajovú sieť. V oblasti Ťahanoviec uvažovať s vybudovaním menšej vozovne.
 7. Vybudovať elektrifikované koľajové napojenie na IKD priemyselného parku Košice – Pereš, Letiska Košice, priemyselného parku Kechnec a priemyselnej zóny Bočiar.
 8. Zabezpečiť prestavbu nadjazdu rýchlodráhy pri Pereši a modernizáciu rýchlodráhy do U. S. Steel Košice.
 9. Prednostne zabezpečovať rozvoj elektrickej trakcie, realizáciou električkových a trolejbusových tratí v meste Košice. Zaoberať sa modernizáciou električkových meniarní, spätných a napájacích káblov a trolejového vedenia. V oblasti železničnej dopravy realizovať projekt elektrifikácie železničnej trate Haniska pri Košiciach - Veľká Ida - Moldava nad Bodvou mesto a projekt elektrifikácie železničnej trate Bánovce nad Ondavou - Humenné.
 10. Vo vozidlách a na zastávkach MHD modernizovať informačný systém na paneloch a informačné hlásiče pre nevidiacich a slabozrakých.
 11. Ukončiť spracovanie projektovej dokumentácie pre Terminál integrovanej dopravy (TID) v Moldave nad Bodvou mesto, zabezpečiť jeho výstavbu v spolupráci s investorom ŽSR v rokoch 2013-2015 a dokončiť projektovú prípravu TID Trebišov a TID Michalovce.

Oblasť logistiky, riadenia a integrovaného dopravného systému – sekcia C

- Zjednotiť tarifný a prepravný systém prímestskej, mestskej i železničnej verejnej osobnej dopravy (VOD) s cieľom vytvoriť integrovaný dopravný systém (IDS).
- Spracovať spoločný cestovný poriadok ako výsledok koordinácie VOD pre IDS v Košickom kraji a následne vo Východnom funkčnom regióne.
- Pri riešení koordinácie využívať možnosti prognózovania prepravných požiadaviek, a využívať logistické a simulačné modelové metódy v doprave.
- Zvyšovať kvalitu služieb, pokračovať v obnove vozidlového parku, zlepšovať informovanosť cestujúcich (informačné tabule, prestupné terminály).
- Pre splnenie uvedených cieľov je potrebné spracovať a podpísať Memorandum o spolupráci dopravcov jednotlivých módov VOD.
- Na úrovni štátu vytvoriť legislatívne podmienky pre VOD s cieľom budovania nových moderných systémov riadenia dopravy IDS.
- Zatraktívniť VOD pre cestujúcich a pri IDS ponúknuť dostatočný počet spojov, nielen tam, kde už existuje dostatočne veľký dopyt.

Oblasť ostatných druhov dopravy a cestovného ruchu - sekcia D

1. Cyklistická doprava

Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR bola schválená uznesením vlády č. 223 zo dňa 7. mája 2013. Z tejto stratégie vyplývajú nasledovné ciele :

Uznať cyklistickú dopravu ako rovnocenný druh dopravy a jej integráciu s ostatnými druhmi dopravy. Výrazne posilniť rozvoj cykloturistiky ako dôležitej súčasti cestovného ruchu, čo predstavuje:

- Vybudovanie siete cyklotrás v mestách, obciach a vo voľnej krajine
- Zvýšenie podielu cyklodopravy v mestách vo výške 10 % z celkového podielu prepravnej práce do roku 2020
- Zrovnoprávnenie cyklodopravy s inými druhmi dopravy
- Zvýšenie bezpečnosti cyklodopravy
- Podporu vedy, výskumu a vzdelávanie v oblasti cyklodopravy
- Zvýšenie atraktivity cykloturistiky v SR pre turistov

Ciele a úlohy v rozvoji cyklodopravy a cykloturistiky v Košickom samosprávnom kraji

Návrh strategického dokumentu v oblasti cyklodopravy a cykloturistiky:

Prioritná os č. 1 - cyklistická doprava - rozvoj a podpora cyklistiky ako rovnocenného prostriedku dopravnej obsluhy územia:

- koordinácia rozvoja cyklistickej dopravy,
- finančná podpora budovania a údržbou cyklistickej infraštruktúry.

Prioritná os č. 2 – cykloturistika - rozvoj cyklistiky ako zložky cestovného ruchu:

- propagácia cykloturistiky na území Košického samosprávneho kraja,
- finančná podpora rozvoja cykloturistickej infraštruktúry,
- podpora skvalitňovania služieb.
- Podpora cezhraničnej spolupráce najmä budovaním infraštruktúry medzi Slovenskom a Maďarskom a Slovenskom a Ukrajinou.

Prioritná os č. 3 – partnerstvo - budovanie partnerstiev za účelom koordinácie aktivít subjektov:

- podpora výskumu v oblasti cyklot dopravy a cykloturistiky,
- osvetová činnosť a vzdelávanie,
- zvyšovanie informovanosti zainteresovaných subjektov.

2. Intermodálna doprava v cestovnom ruchu

Podporovať a naďalej pracovať na medzinárodnom projekte Intermodálnej dopravy v cestovnom ruchu. Cieľom projektu je environmentálne priateľský cestovný ruch a zlepšenie dostupnosti horských regiónov verejnou hromadnou dopravou.

Pre rozvoj cestovného ruchu je potrebné :

- Vo vodnej osobnej doprave využívať a podporovať splavovanie rieky Bodrog z prístavu Streda nad Bodrogom do maďarského prístavu Sarospatak.
- Podporiť a rozvíjať rekreačnú prepravu malých železničných dopravcov v Košickom kraji. Spolupráca prináša regiónu značný stupeň popularity, rozvoj turizmu a má pozitívny dosah na zamestnanosť, životnú úroveň a rozvoj služieb. Perspektívy v tejto oblasti sú na nevyužívaných železničných tratiach:
 - Košice – Moldava nad Bodvou – Jasov – Medzev
 - Košice – Rožňava – Betliar – Dobšiná
 - Plešivec – Štítik – Slavošovce
 - Plešivec – Muráň
 - Spišské Vlachy – Spišské Podhradie

Záver

Odborní garanti konferencie odporúčajú, aby sa vzhľadom na aktuálnosť a šírku problematiky ako aj vývoj v oblasti dopravy, konferencie zamerané na dopravu v meste Košice, vo východoslovenskom regióne a na nadväzujúce nadradené dopravné systémy, konali pravidelne každé dva roky. Nasledujúca konferencia by sa mala uskutočniť v júni 2015, s cieľom zhodnotiť prijaté závery a odborne zabezpečiť strategický rozvoj Východného funkčného regiónu v zmysle prijatých projektov Operačného programu Doprava na roky 2007-2013 a Master plánu na roky 2014-2020.

V Košiciach 25. júla 2013

Spracovali odborní garanti konferencie :

Ing. Ladislav Olexa, PhD – vedúci Odboru dopravy Úradu KSK

doc. Ing. Ján Mandula, CSc. – Technická univerzita v Košiciach

doc. Ing. Brigita Salaiová, CSc. – Technická univerzita v Košiciach